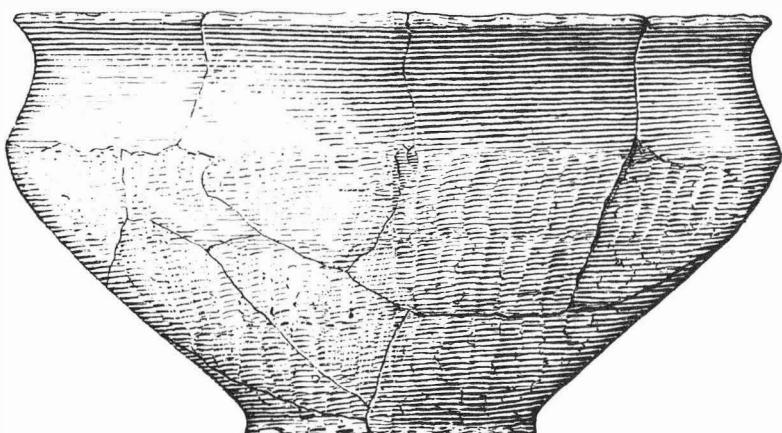

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

1987

BRNO 1990

16, 18, 20-22/ a dvanáct kúlových jamek. Jediný velatický objekt /č. 18/ byl zapuštěn do spodní části vrstvy II, aniž by narušil svrchní horizont vrstvy III. Pouze do vrstvy III byly zahlobeny objekty 16 a 22, objekt 15 spodní částí zasahoval do sprašového i jílového podloží. Do rostlého jílu byl zahloben objekt 21 a do spraše objekt 20, přičemž ani jeden se zásypem ne-projevil ve vrstvě III, obě jámy ~ poměrně mělké /0,3 - 0,4 m/ a nálezově chudé /č. 20/ nebo úplně bez nálezů /č. 21/ - byly zachyceny až na začistěném podloží. Pro absenci jakýchkoliv nálezů se nepodařilo datovat objekty 21 a 22, zbývající objekty 15, 16 a 20 jsou věteřovské. Pouze objekt 15 však představoval klasickou jámu se zúženým hrdlem, podsazenými stěnami a plochým dnem. Byl také nálezově nejbohatší, konkrétně si zaslouží zmínku vaničkovitá nádoba s otvorem ve dně a větší hrncovitá nádoba s lištou na plecích.

Kúlové jamky se většinou soustředily bez jakékoliv půdorysné koncepce v jihovýchodním rohu čtverce 131, kde byly v hloubce 1,7 - 1,8 m zapuštěny do vrstvy III. Dvě jamky /č. 12 a 13/ obsahovaly starobronzové střepy, ostatní zůstaly nedatovány.

L iter at u r a :

Salaš, M. 1987: Třetí rok výzkumu výšinného sídliště u Blučiny /okr. Brno-venkov/, PV 1985, 27-28.

- 1989: Čtvrtá výzkumná sezóna na výšinném sídlišti z doby bronzové u Blučiny /okr. Brno-venkov/, PV 1986, v tisku.

F ü n f t e G r a b u n g s s a i s o n a u f C e z a v y b e i B l u č i n a /B e z . B r n o - v e n k o v /. Im Jahre 1987 wurde die Grabung der Fläche im Quadrat 131 beendet, ausser dieser hat man dann den südlichen Teil des Věteřov Objektes II ausgehoben. Um seine Mündung, in einer Tiefe von 1,7 m unter der Oberfläche, erfasste man zwanzig kleine Pfostengruben, die mit der ursprünglichen Überdachung dieser Vorratsgrube zusammenhängen. Oberhalb der Mündung des Objektes 11 befand sich eine kleinere, kesselartige Grube der Velaticer Phase der mitteldonauländischen Urnenfelderkultur, mit unarbeiteten Steinen, Teilen von Steinunterlagen zum Zerreissen des Getreides, einer Menge von Scherben ausgefüllt; in der Ausfüllung waren Holzkohlestückchen und verkohltes Getreide verstreut.

Quadrat 131 war im Jahre 1986 in eine Tiefe von 1,0 m ausgegraben worden, wo auf der Basis der Siedlungsschicht /Nr. II/ ein Bronzedepot entdeckt wurde /Salaš 1988/. In der Saison 1987 wurde die Fläche des Quadrates bis auf das Mergel- und Lössliegende zu einer Tiefe von 1,4 - 2,1 m durchgraben. Die Hauptfundsicht /II/ war im nördlichen Teil des Quadrates nur 0,5-0,6 m mächtig, in südlicher Richtung wuchs ihre Mächtigkeit, dank der Abschüssigkeit des gewachsenen Liegenden, bis auf 1,4 m an. Auf der Basis von Schicht II und teilweise bis am gewachsenen Liegenden wurden hier nach und nach zwölf vermutlich altbronzezeitliche Pfosten-gruben, grösstenteils chaotisch in der südöstlichen Ecke kumuliert, und sechs Objekte - ein Velaticer, drei Věteřover und zwei näher nicht datierbare, erfasst und untersucht. An Funden am reichsten war das Věteřover Objekt 15, das eine klassische Vorratsgrube mit konischem Profil darstellt. Ausser anderem fand man darin ein wannenförmiges Gefäß mit einer Öffnung im Boden und ein ganzes grosses topfartiges Gefäß mit einer Leiste auf den Schultern.

VÝZKUM VĚTEŘOVSKÉHO SÍDLIŠTĚ NA NÁVRŠÍ "KOLDBERKY" V SEDLECI U MIKULOVA V ROCE 1987 /okr. Břeclav/

Jaroslav Peška, Regionální muzeum Mikulov

V jarních měsících roku 1987 zahájilo JZD Sedlec první etapu likvidace vinohradů na výměře 12 ha na návrší nad rybníkem Nesyt s následnou hlubokou orbou, při níž došlo k narušení vrch-ních částí pravěkých objektů.

Lokalita je známa již zhruba 20 let z povrchových nálezů, učiněných při zakládání zmíněných vinohradů /Unger 1969; Peškař 1971/. Jde o protáhlé, výrazné, asi 40 m vysoké /měřeno od hladiny rybníka/ návrší zvedající se S nad rybníkem Nesyt v trati Nad Nesystem, lidově zvané "Koldberky" či "Štambery" asi 2 km V od obce. Na SMO 1:5 000, list Břeclav 7-3, je najdeme v prostoru bodů vzdálených 115 - 145 mm od J sekční čáry a 130 - 330 mm od Z sekční čáry. Celková rozloha lokality je asi 28 ha, ovšem není ještě zcela jasný skutečný rozsah osídlené plochy.

Dřívější nálezy řadily tuto lokalitu do věteřovsko-mohylového, příp. mohylového období a nebylo patrné, zda jde o jednorázové nebo dvojí následné osídlení /sr. Stuchlík 1984, 182/. Tyto a další problémy, spojené s otázkami konce starší doby bronzové na jižní Moravě, se pokouší řešit původně plánovaný zjišťovací výzkum muzea, který se díky výše uvedeným skuteč-

nosten změnil ve výzkum záchranný.

V letošním roce byla zkoumána nejvíce ohrožená Z část naleziště systémem sond na temeni kopce a v jeho těsné blízkosti, kde pozorujeme koncentraci pravěkého osídlení. Ani jedna z 5 položených sond nepřinesla kladné výsledky v otázce případného opevnění či ohrazení osady. Výzkum zachytil celkem 7 sídlištních objektů zahlobených do podloží. Pod 25 - 35 cm mocnou nadložní vrstvou vystupuje všude jílovité podloží se stopami hluboké orby v podobě asi 20 cm širokých pruhů černé hliny, sahajících do hloubky max. 15 - 20 cm. Na některých místech jsou mělké a do čistého podloží téměř nezasahují. Objekty 2 a 3 ze Sl/87, umístěné vedle sebe, lze přiřadit k zásobním jámám kónického průřezu s úzkým válcovitým hrdem a hloubkou 1,6 a 1,66 m od podloží. V ostatních případech jde o mělké sídlištní jámy. Z jejich výplně pochází množství keramiky /zlomky košíků, soudkovitých hrnků s nožkami i bez, amforek, hrnců atd./, zvířecích kostí, štípané, kostěné či parohové industrie apod. Všechny objekty můžeme shodně datovat do věteřovské skupiny.

Mezi nálezy zaslouží pozornost především poškozená drobná bronzová ozdoba z dvojitého drátu z objektu 2, nejspíše záušnička. V objektu 4 se našla kruhová kostěná ozdoba o průměru 6,4 7,4 cm s větším prorvtem skoro uprostřed, dvěma otvory uzpůsobenými k zavěšení při kraji a dalšími dvěma po stranách na pečlivě vyhlazené lícni straně. Na rubu předmětu najdeme 4 do čtverce umístěné nedovrtané otvory. Nález budí představu závěsku, na jehož rubu byla původně připevněna pomocí zmíněných 4 otvorů nějaká organická látka. Z věteřovské jámy 3 pochází zlomek nožky mladoeneolitické tzv. lublaňské /slavonské/ misky oboustranně zdobené brázděným vpichem, vně motivem radiálních linií, uvnitř pásy šrafovovaných trojúhelníků. Nejbližší analogie nalézáme v prostředí jevišovické kultury, odkud známe množství celých misek nebo jejich zlomky /Medunová-Benešová 1977, tab. VIII-IX/.

Sonda I/87 kromě 3 jam zachytily ve své V části několik kúlových jamek, které působí dojemem nejméně dvou pravidelných řad. V těchto místech byla sonda rozšířena na plochu cca 15 x 18 m s tím, že její výzkum bude pokračovat v následujícím roce.

L iteratur a :

- Medunová-Benešová, A. 1977: Jevišovická kultura na jihozápadní Moravě, StAÚ Brno V/3, Praha.
Peškař, I. 1971: Sídliště věteřovského typu u Sedlece /okr. Břeclav/, PV 1969, Brno, 12-13.
Stuchlík, S. 1984: K datování konce věteřovského osídlení na jižní Moravě, AR XXXVI, 173-186.
Unger, J. 1969: Nové věteřovské sídliště v Sedlici u Mikulova /okr. Břeclav/, SPFFBU E 14, 276-278.

G r a b u n g d e r V ē t e ě o v S i e d l u n g a u f d e r A n h ö h e " K o l d b e r k y " i n S e d l e c b e i M i k u l o v i m J a h r e 1 9 8 7 / B e z . B ě e c l a v / . Im Frühjahr 1987 begann die LPG in Sedlec mit der Liquidierung der Weingärten auf der Anhöhe nördlich oberhalb des Teiches Nesyt in der Flur "Nad Nesystem" genannt "Koldberky" cca. 2 km östlich der Gemeinde und der darauffolgenden Tiefackerung. Das durch Lesefunde bisher gewonnene Material /nachklassische Věteřover, Hügelgräberkultur/ brachte keine eindeutige Antwort auf die Frage des Siedlungscharakters der Lokalität. Diese und ähnliche Probleme versucht die ursprünglich geplante Feststellungsgrabung des Museums zu lösen, die dank der oben angeführten Tatsachen in eine Rettungsgrabung geändert wurde.

Die insgesamt 5 im Westteil des Anhöhegipfels und in seiner unmittelbaren Nähe gelegten Sonden deckten 7 Siedlungsgruben mit typischem Inventar der Věteřov Kultur ab. Von den Funden ist ein bronzener Haarschmuck aus doppeltem Draht, ein beinerner Anhänger und das Fussbruchstück einer jungäneolithischen sog. Lubljaner /slawonischen/ Schüssel beiderseitig mit Furchenstich verziert, interessant.

Sonde I/87 erfasste in ihrem Ostteil einige Pfostengruben, die den Eindruck von mindestens 2 regelmässigen Reihen erwecken. Hier wurde die Sonde zu einer Fläche von 15 x 18 m erweitert. Ihre Grabung wird im darauffolgenden Jahr fortsetzen.

D V A N Ā C T Ā S E Z Ó N A N A V Ī Z K U M U V B O R O T I C Ī C H / o k r . Z n o j m o /

Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno
/Obr. 14/

V červenci a srpnu 1987 pokračoval systematický výzkum mohylového pohřebiště v Boroticích

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1987

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně,
Odpovědný redaktor: sady Osvobození 17/19
Redaktoři: akademik Josef Poulik
Překlady: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková,
Grafická úprava: Dr. J. Unger
Na titulním listě: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Tisk: L. Trávníčková
nádoba únětické kultury z Újezda u Brna
PENTA

Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejně